

עניינים תוכן

מבוא	1
פרק ראשון: יהדות אלג'יריה ערב הקולוניאליזם הצרפתי עד ל1830	4
יהדות אלג'יריה עד להשתלטות הצרפתית על המדינה 1800-1830	4
השפעת הכיבוש הצרפתי של אלג'יריה על יהודי אלג'יריה בשנים 1830-1870	7
פרק שני- השפעת הכיבוש הצרפתי על היבטים פוליטיים עבור יהדות אלג'יריה בשנים 1870-1939	12
השפעת פוליטיות של הכיבוש הצרפתי על יהדות אלג'יריה (1870-1914)	13
השפעות פוליטיות בשנים 1914-1939	15
פרק שלישי- השפעת הכיבוש הצרפתי על היבטים חברתיים עבור יהדות אלג'יריה בשנים 1870-1939	17
השפעת חברתיות הכיבוש הצרפתי על יהדות אלג'יריה בשנים 1870-1914	17
השפעות חברתיות בשנים 1914-1939	20
סיכום	23
ביבליוגרפיה	26

מבוא

נושא העבודה: השפעות הקולוניאליזם הצרפתי על יהדות אלג'יריה (1830-1939).

רקע כללי:

אלג'יריה היא מדינה במגרב אשר הייתה תחת שלטון עות'מאני מראשית המאה ה-16 ועד ל-1830. לשלטון העות'מאני היה הסכם עם היהודים "ברית עומאר", ברית שמצד אחד אפשרה ליהודים חופש דת ופולחן ומצד שני הגבילה אותם כגון הגבלת מגורים (גרו רק באיזור המלאח), הגבלת פרנסה (נאלצו לעסוק רק בתפקידים כגון: חייט, סנדלר, תכשיטאי ובנוסף במתן הלוואות) מגבלות לבוש ואף נתבקשו לשלם מיסים גבוהים מאוד. בעקבות פרשת בקרי (1830) נכבשה אלג'יריה כיבוש קולוניאליסטי ע"י צרפת, שנחשב לאחד הכיבושים הקשים בהיסטוריה האנושית, כיבוש שקרה במקרה ולא במתכוון, בעקבות תקרית דיפלומטית בין הדיי העות'מאני לבין השגריר הצרפתי באלג'יריה¹.

לאור הכיבוש מדינת אלג'יריה ב-1830, מסופחת אלג'יריה לצרפת. הכיבוש של אלג'יריה אפשר ליהודי צרפת לדעת שקיימת קהילה של יהודים באלג'יריה, מה שגרם להם לשלוח שני עו"ד לחקור את הקהילה מה שהוביל לכתיבת "דו"ח אלטראס" (1845), בעקבות הדוח ניתן ליהודי אלג'יריה צו כרמייה (1870), שבעקבותיו השתנו חיהם היומיומיים לחיוב הן מהבחינה הפוליטית כלכלית ואף משפטית². עבודה זו תבקש לבחון את השפעות הקולוניאליזם הצרפתי באלג'יריה על יהודי צרפת. בחינה זו תעשה על ידי ההשפעות הכלכליות והמשפטיות של השלטון הצרפתי על הקהילה היהודית באלג'יריה. מסגרת העבודה תתמקד בשנים 1830-1939. שאלת המחקר של העבודה תהיה:

מהן ההשפעות החברתיות והפוליטיות של הקולוניאליזם הצרפתי באלג'יריה על יהודי אלג'יריה (-1830 1939)?

¹ מנחם וינשטין, "הקהילות היהודיות באלג'יריה בין השנים 1830-1300", חיבור לשם קבלת תואר "ד"ר לפילוסופיה", אוניברסיטת בר-אילן, תשל"ה.

² מיכאל אביטבול, מכרמיה לפטן אנטישמיות באלג'יריה הקולוניאלית 1870-1940. מרכז זלמן שזר.

מטרות המחקר :

לעבודה הסמינריונית שלי קיימות 3 מטרות מרכזיות :

המטרה ראשונה לעבודה זו, להתמקד בהשפעות שחוקרים (סעדון³, 2001): (and others. Campbell) (2012⁴) ציינו בנוגע להשפעות חברתיות ופוליטיות על החברה היהודית באלג'יריה בזמן הכיבוש הצרפתי בשנים אשר צוינו לעיל ולהבין כיצד השתנה החברה היהודית בעקבות הגעת הצרפתים.

המטרה השנייה לעבודה זו הינה להסתכל בזווית אחרת על חיי היום יום בנושא ההשפעות הכלכליות והמשפטיות. תמונת המבט תהיה אישית יותר ותעסוק באורח החיים של היהודים כפי שהם באו לידי ביטוי בחיים שלאחר הכיבוש הצרפתי של השנים 1830-1939⁵. המטרה השלישית של עבודה זו היא לחקור⁶ האם מצב היהודים השתפר בעקבות הכיבוש או שהביא למתחים או בעיות חדשות שלא היו בעבר. האם למעשה היהודים שינו את מצבם המשפטי שהיה מוגבל והאם הדבר בא לידי ביטוי באורח החיים הכלכלי של יהודי אלג'יריה בתקופה שבין 1830-1939.

שיטת המחקר :

שיטת המחקר שלי מבוססת : שיטה עיונית אשר תתבסס על מחקרים שערכו חוקרים. היא תהיה מבוססת על מאמרים ומקורות ראשונים צו כרמייה, ומקורות של ספרות המחקר כמו ריטר,⁷ Campbell (and others. 2012)⁸, Roberts and others, 2011⁹, וסעדון (2020) אשר עסקו בהיבטים חברתיים ופוליטיים הקשורים לשאלת המחקר שלי.

³ יצחק רייט, 2015.

⁴ Campbell, Christopher L.; and others (2012). 109

חיים סעדון, 2011.

⁶ Campbell, Christopher L.; and others (2012). 109

⁷ יצחק רייטר. 2015.

⁸ Campbell, Christopher L.. (2012). 109 (3)

⁹ Roberts, Sophie B. Sophie B. Roberts. 2011